

نابینایی و لامسه

نابینایان چون فاقد حس بینایی هستند، قدرت خواندن متون را ندارند و به جای آن باید از حواس دیگر استفاده کنند. بهترین حواس جایگزین برای این قشر، لامسه و شنوایی است. درباره این دو حس تحقیقات مفصلی به ویژه در سه دهه اخیر اجرا شده است. دهها همایش و نشست از متخصصان برپا شده و تلاش کرده‌اند ابعاد حس لامسه را از نظر روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و غیره بشناسند. یکی از این همایش‌ها در سال ۲۰۰۲م برپا شد. سخنرانان از مراکز و دانشگاه‌های اروپا به بررسی لامسه از منظر اعصاب و دانش روان‌شناسی پرداختند.

در سالهای اخیر تحقیقات بسیاری در مورد حس لامسه و افراد نابینا از دیدگاه روانشناسی و علوم اعصاب و روان صورت گرفته است. در سال ۲۰۰۲ کنفرانسی با این موضوع برگزار شد و سخنرانان به ارائه مطالبی در این زمینه پرداختند. این کتاب نتایج حاصله از این کنفرانس است یعنی چگونگی برگزاری و متن مقالات عرضه شده را گزارش می‌کند.

مورتن ای هیلر^۱ و سولدید بالستروس^۲ مدیریت این همایش را بر عهده داشتند و بعداً همین دو نفر متن سخنرانی‌ها را تبدیل به کتاب نمودند. مؤلفان این کتاب، در زمینه حس لامسه نابینایان از دیدگاه علم روانشناسی و اعصاب تحقیقات گسترده‌ای داشته‌اند و با روش‌های مختلف کارکردهای لامسه را بررسی کرده‌اند. این کتاب غیر از مجموعه مقالات شامل گزارش همایش سال ۲۰۰۲م هم هست. مشخصات آن چنین است:

Touch and Blindness: Psychology and Neuroscience^۳, Morton A. Heller, Soledad Ballesteros, Taylor & Francis, Sep 29, 2005- 392 Pages.

بی‌تردید اینگونه تحقیقات، ارزشمند است که کمک بزرگی به پیشرفت خط بریل خواهد کرد چرا که شناخت دقیق‌تری از ابعاد و زوایای آن ارائه می‌کند.

نظریه توان‌نامه

بدیهی است که چنین همایش‌هایی فرصتی تاریخی و مهم است و شرکت‌کنندگان باید از همه شرایط و اوقات آن بهره ببرند. اما وضعیت قرآن به خط بریل به گونه‌ای است که ضرورت دارد به این سرفصل‌ها پرداخته شود:

۱- لزوم همسان‌سازی و تصویب یک شیوه‌نامه شامل قواعد و علائم برای همه کشورها؛ ۲- تأسیس سامانه اینترنتی- کامپیوتری برای گسترش استفاده همگانی از قرآن بریل، از طریق ارسال به وسیله اینترنت و دریافت با کامپیوترهای شخصی در سراسر جهان؛ ۳- راه‌اندازی موزه آرشیو قرآن‌های بریل از ابتدا تاکنون؛ ۴- تألیف دایرةالمعارف بریل به چند زبان برای کل جهان اسلام.

از بین همه شرکت‌کنندگان، فقط نماینده عربستان سعودی طرحی مطرح کرده و درباره آن توضیح داده است. با اینکه از ایران دو نماینده، از مرکز رودکی و بنیاد روشندان اصفهان با هزینه دولتی ارسال شده بودند ولی چندان نمود ملموسی نداشته و حداقل از آنان مطلبی ثبت و مخابره نشده است.

مآخذ

www.IOBQS.org؛ سیدمرتضی نیکزاد نماینده جمهوری اسلامی ایران در کنفرانس بین‌المللی قرآن‌های بریل، وب‌سایت بنیاد فرهنگی قرآن روشندان اصفهان.

1. Morton A.Heller
2. Soledad Ballesteros

۳. لمسی و نابینایی: روانشناسی و علوم اعصاب.